

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdaji na leto gl. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, štiri leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Novejše vesti.)

Dunaj 12. Nemška cesarska dvojica je prišla danes o 9. uri 30 min. zvečer na severni kolodvor in je nadaljevala vožnjo v Meidling, od koder se je o 10. uri 5 min. peljala dalje proti Benetkam.

Dunaj 12. Nadvojvoda Viktor je odpotoval danes popoldne v Kodanj, da bode mesto cesarja navzoč pri pogrebu kraljice.

Budimpešta 12. Ogerska kvotna deputacija je vzela danes na znanje poročila ogerskega odseka, obstoječega iz sedmih členov, o avstrijskem predlogu, po katerem bi bilo na podlagi posrednih in neposrednih davkov določiti kvotno razmerje, izključno precipiuma, na 38 $\frac{1}{2}$ h 61 $\frac{1}{2}$, kar bi se naj okrajšalo na 38 h 62. Ker so se člani avstrijske kvotne deputacije povrnili danes zjutraj nazaj na Dunaj, je treba, da se avstrijski predlog z priloženim gradivom vred natančno prouči in se določi ogerski protipredlog v posebni seji ter naznani avstrijski deputaciji.

Zader 12. Včeraj o 6. uri 5 min. se je začutil pri Sinju močen potres. Škoda je neznatna.

Berolin 12. Turški poslanik Tehvik-paša je danes odpotoval v Carigrad.

Pariz 12. Kakor se zatrjuje, se v večernejši večerni seji ni mogel zjediniti biró sindikata železniških delavcev glede vprašanja o splošnem štrajku. Mnogo delavcev je pripravljeno zopet vsprejeti delo in vsled postopanja železniških delavcev ne pozivajo niti nekateri govorniki več tako energično k štrajku, kakor prej. Na nekaterih stavbah se je število delavcev vidno pomnožilo. Dosedaj se ni zgodilo ničesar posebnega.

Pariz 12. Predsednika municipalnega in generalnega sveta sta šla danes zjutraj k ministru

za trgovino, da mu naznanita zahteve delavcev na razstavnih delih. Minister jima je odgovoril, da, akoravno želi, da bi bil štrajk že skoro končan, vendar ne more ničesar storiti in je pripomnil, da so razstavina dela napredovala tako, da se lahko počeka do konca štrajka. Na to sta se podala oba predsednika v spremstvu deputacije štrajkujočih k ministru za javna dela, prosit ga, naj posreduje pri železniških družbah v prilog delavcem v zemlji. Minister je odgovoril, da pri družbah ne more posredovati oficijelno.

Pariz 12. Ministerski predsednik Brisson je sprejel danes popoldne oba predsednika municipalnega in generalnega sveta, ki stamu predložila več administrativnih vprašanj, tičočih se štrajka. Brisson je izjavil, da se bode ministerski svet v kratkem posvetoval o teh vprašanjih.

Pariz 12. V diplomatskih krogih se govori, da poročila listov o razpravah v špansko-ameriški mirovni komisiji niso druzega, nego samo domnevanja. Vzajemno razmerje med špansko in ameriško mirovno komisijo da ni tako napeto, kakor menijo listi.

Yokohama 12. Reuterjeva pisarna javlja iz Šoula: Trije možki, ki so bili baje voditelji zarote proti korejanskemu cesarju, so bili dne 10. t. m. obešeni v zaporu.

Omaha (Nebraska) 12. Predsednik Mae Kinley je došel včeraj sem, da obiše trans-Missisipi razstavo. V govoru, ki ga je držal predsednik, je izjavil, da prinaša zadnja vojna Zjedinjenim državam neizmerno veliko dobrega, pa tudi ravno toliko bremen. Američani se ne bodo nikoli odtežali odgovornosti in se nikoli odmikali bremenom, katera jim nalaga pospeševanje civilizacije. Američani da so se pokazali junake na vodi in na suhem. Amerika je pričela boj zbog človekoljubja in ne sprejme nikakih mirovnih pogojev, ki bi ne bili v

interesu človekoljubja. Narod, je rekel predsednik, ima dobro vest.

Kristianija 12. Storting je otvoril danes ministerski predsednik s prečitanjem prestolnega govora, v katerem se pravi, da se je kralj veseljem pridružil mirovnim predlogom ruskega carja. Ruska vlada da je predlagala revizijo trgovinske pogodbe med Rusijo in Švedsko-Norvežko. Norveška vlada je pripravljena stopiti v pogajanja glede norveško-ruske pogodbe.

Še o izgredih v Nabrežini.

Pobavimo se nekoliko z interpelacijo goriških poslancev italijanske narodnosti o zadnjih dogodkih!

O hinavstvu takoj v uvodu ne govorimo dalje, ker za vsakogar, ki pozna dejstva, govore dovolj glasno ravno — dejstva sama! Ko gre človek mimo takih pojavov, se mu malec postudi in — gre dalje.

Na take stvari nočemo odgovarjati; ako so zadovoljni oni drugi, ki bi morali nekoliko čuvati nad takimi stvarmi, zakaj naj bi se razgrevali mi?! In sosebno še, ako pomislimo, da se nam je vsikdar slabo izplačeval »echauffement« v označevanju državljanske kakovosti naših ljubih sosedov.

Drugače je z drugimi trditvami v interpelaciji goriških gospodov. Tu treba že nekoliko odgovora.

Splošna trditev, da so Slovenci nastopali proti Italijanom, bije jednostavno resnici v obraz. Resnica, notorična resnica, pripoznana tudi od laških glasil, je, da so namreč tudi po italijanskih in furlanskih krajih demonstrovali proti Italijanom. To niso bile torej izključno demonstracije Slovencev proti Italijanom, marveč so bili to pojavi avstrijskih državljanov proti italijanskim dr-

»Res je,« je odgovoril Orlovič, »a njega iščite zaman. De Dominis je slutil krvavo sodbo, umaknil se je za rana ter pustil v škripeu samo slepo orodje — Rabato. Telo smo ubili — a duša je pobegnila.«

Uskoki so se povrnili v Senj, v Senj se je povrnil tihi, blagi mir. In zopet se je sprehajala po zidovju uskoška straža in zopet je stal pred grajsko Uskok s sijajno puško, a nad njim v mesečini blela, krvava Rabatina glava, kakor je stal pred letom dnij mušketer pod krvavo glavo junaka Martina Posedariča. Mestu so zapovedovali vojvode menjaje se, dokler ni prišel cesarski kapitan Tržičan Francol, katerega so Uskoki lepo sprejeli in ki jim je vračal milo za drago.

»Juriša!« je rekla Duma, ko je sedela pri večerji in objela svojega moža, »oh, kako sem srečna, ker te tako objemam brez strahu, ker te objemam od sreca, ne boječa se rabeljna. Moj si, moj, do mojega groba.«

»In ti do mojega groba moja!« je odvrnil kapitan poljubujè ženo na čelo, »ti si me rešila, duša! Pretrpeli smo strašen, krvav sen. Slava Bogu, prebudili smo se; oh, da bi se vsi prebudili! Pa sedaj vsaj vé svet, koliko velja senjska roka.«

»Slava Bogu!« je dodal stari Pavle Milovčič, »slava mu in čast, da bodo te moje stare kosti počivale v sveti zemlji, kjer sem se rodil.«

(Pride še).

PODLISTEK.

52

Čuvaj se senjske roke!

Zgodovinska povest.

Spisal A. Senoa. Poslovenil F. S. Cvetkov.

»Da si nam zdrav!« je vpil narod, a Duma, Duma — je pohitela — je poletela — kakor vila — kakor strela, pokleknila pred svojega soproga in jecljala v solzah:

»O moj — moj — dan — moja zvezda!«

Po grajskem dvorišču teče kri, leže šlemi, sablje, klobuki, noži, puške. Dve kompaniji je razsekala uskoška roka, dvesto nedolžnih žrtev Rabatinega izdajstva. A on? Deset Uskokov je zletelo z golimi noži po grajskih stopnicah, pred njimi Pavle Milovčič. Že so na koncu hodnika, v zadnjem stolpu. Vrata so zaklenjena. Pod jednim udarcem kopita so padle. V sobi stoji Rabata. Razširjenih nog drži v desnici meč, v levici samokres. Lasje mu padajo na čelo, lice mu je porumenelo, a ustnice so mu pobledele, a velike, bele oči so, kakor da bi mu hotele skočiti iz glave.

»Glavo daj!« je zavpil Milovčič.

Rabata je nameril samokres na vojvodo. Petelin se je sprožil, ali puška ni počila. Kakor blisek je namerilo deset pušek na Rabatina prsa. Počile so. Rabata je padel na koleno.

»Verujem v Bo —« so mu zamrmljale blede

ustne, — ali v tem trenutku je zablisnil nož, glava mu je odskočila in truplo se je valjalo v krvi.

»Kje je njegova desna roka? — prokleti Benečan!« je vprašal vojvoda. »Iščite ga, iščite, da ne uteče.«

»Tu je njegova kapa!« je skočil Uskok vojak. »V kaminu? Odprite vrata — Nič? Vstopite!«

Vojak se je zavlekel v votlino in pogledal v vis.

»Je-li?« je vprašal Milovčič.

»Je,« je odgovoril vojak.

»Meri!«

Vojak je dvignil puško, sprožil in skočil iz votline; nekdo je zajokal in kakor kamen je pal iz dimnika Capogrosso. Zrno mu je prebilo glavo.

»Raztržite mu častno obleko, ni je vreden!«

In vojaki so mu strgali častniško obleko, a iz pod nje so se prikazale v črni baržun uvezene srebrne črke: C. D. X. — Consigli dei dieci.

Gromovito se je odzival narod, ko so vojaki postavili na grajska vrata krvavo glavo izdajalec — Josipa, a ko so mu hoteli nekateri svētiki prenesti druzega dne telo v stolno cerkev sv. Jurija, razjarile so se senjske ženske in vrgle ničvredneža iz božjega hrama.

»Še jeden naj nam pride v pesti!« je rekel stari Milovčič, »škofa vlovimo, da ne odnese žive glave, ker on je početnik vsega zlega.«

žavljano!!! To je resnica, ki je sicer pelin za neodrešeno gospodo, ali je vendar resnica!

Interpelacija pripoveduje nadalje, kako da je komaj rešil življenje ta, kako da se je komaj umaknil umorstvu drugi, kako da so krvavo potrepali tretjega, kako so se tolpe valile po Nabrežini, pobijajoče, pleneče, kako da so se tudi v sv. Križu pri Trstu godila jednaka nasilstva.

Pfuj! Uradno je dokazano in konstatovano, da v Križu sploh ni bilo nikacega izgreda in da se je ljudstvo vedlo uprav uzorno. To so morali vedeti tudi interpelantje in vendar blatijo brez vsega srama dobre ljudi!! Da, sram jih bilo te — resnicoljube iz italijanskega kluba!! Ali ne ogorča to ljudstva!? Take lažnjive interpelacije so v prvi vrsti intelektualne provzročiteljice narodnih spopadov! Sebe naj tožijo gospodje in nikogar drugega!

O dogodkih v Nabrežini govori interpelacija kakor o kaki novodobni »svetojarnejski noči« ali »pariški krvavi svatbi« (V noči med 23. do 24. avgusta, sv. Jarneja dneva, v letu 1572. so namreč v Parizu poklali par tisoč francoskih protestantov), tako, da si mora človek misliti, da je kar v potokih tekla kri in kakor da je le par italijanskih delavcev moglo rešiti svoje življenje z veliko silo.

Pfuj zopet! Sramota nad onimi, ki takimi izmišljotinami črne in blate ljudstvo, od katerega žive!

Resnica je namreč, da na vseh demonstracijah in izgredih ni bil nikdo telesno poškodovan, pač pa je neki Italijan spravljal življenje demonstrantov v nevarnost, s tem, da je streljal nanje.

Nabrežina ima na tleh kakih 10 kvadr. kilometrov 246 obrtnikov, 31 krčem, in kakih 3500 delavcev. Orožniki Nabrežinski pa morajo opravljati varstveno službo tudi na Krasu. In za toliko obseže in toliko industrijalnih delavcev so določeni za postajov Nabrežini le 4 orožniki, a še to število že leta sem ni bilo popolno, ampak so bili tu le po trije in tudi le po dva orožnika. Da, dogajalo se je šestokrat, da ni bilo v Nabrežini nobenega orožnika! Kaj sta dva orožnika proti nad 3000 delavcev! In vendar je vsikdar vladal mir v Nabrežini!! To faktum, katerega morejo potrditi vsi orožniki, ki so službovali v Nabrežini, govori pač dovolj dokazljivo, da ti ljudje niso taki razbojniki, kakor jih slika interpelacija, in da so pač morali biti posebni vzroki, ki so razvneli to ljudstvo!

In tudi onega usodnega dne so bili orožniki v službi na Krasu. Da so bili onega dne orožniki takoj na mestu, gotovo se ne bi bilo zgodilo ničesar. Saj potrди lahko, ako mu je kaj do resnice, tudi stražmojster Cigoj, da je on sam ustavil do 1000 ljudi, ki so se mu pokorili vsi do zadnjega. Istotako je gola resnica, da o aretovanju se ni dogodil niti jeden sam slučaj upornosti. Na golo besedo občinskih podžupanov in obč. stražarja so prihajali ljudje sami kakor jag-gnjeta in so molili tja svoje roke orožnikom! Ali delajo tako razbojniki?! In potem treba pibiti, da je od tistega trenutka, ko je stražmojster Cigoj ustavil kakih 1000 demonstrantov, pa do tedaj, ko so došli vojaki, minolo celih 10 ur, a ga vsem tem času ni bilo niti jednega slučaja upornosti. Da, niti kričanja ni bilo. A kaj bi bila lahko storila ta množica, da bi bili ti ljudje res taki razbojniki, kakor trdijo goriški interpelantje?!

Ta dejstva govore sama in dokazujejo, kako se je vse pretiravalo in kako goriška interpelacija bije resnici v obraz.

A oni javni organi, ki so bili na lieu mesta one dni, naj le obračunajo svojo vestjo, da-li je bilo res potrebno, da se je po takem ljudstvu mahal po hrbtih s ploščo — ne z ostrino — uradnega meča, da se je takemu ljudstvu navlaš stopalo na noge in je drezalo, kar je moralo še bolj rezati v dušo tem nesrečnežem.

Interpelantje menijo hinavski, da so nekdamirno živeli med seboj Italijani in Slovenci, in da so ta mir skalili zlobni ljudje, ki sejejo narodni prepričani! Vi hočete obsojati narodni fanatizem, gospoda! Vi, ki ste etablirali na Primorskem naj-gnusnejše narodno nasilstvo, vi, ki v svojem nasilstvu ne dajete drugim ni dihati, vi, ki že svojim nedolžnim otročičem ulijate v srce strup narodnega sovražstva, vi, ki že nežno deco učite psovati Slovence s porehi de ščavi!! Vi hočete učiti moralo. Mir je bil popred v naših deželah, to je res! Ali

kakov mir? Vi ste stali našemu ljudstvu na tilniku, a ono je ležalo na tleh, molčalo, trpelo in — plačevalo. Ono je stradalo telesnega in dušnega kruha, a vi ste plavali v obilici. Tak je bil ta mir, katerega si želite vi. Takemu miru je odzvonilo za vedno, zapomnite si! Kajti naše ljudstvo se je jelo zavedati svojega narodnega in človeškega dostojanstva ter je jelo spoznavati, da ima i ono toliko pravice do narodnega, duševnega, kulturnega življenja, kolikor je imajo drugi! In blagoslovljeni oni, ki dovajajo ta naš narod do te zavesti in do tega spoznanja!

Interpelacija dolži tudi duhovnike, da so hujskali ljudstvo ne le proti Italijanom, ampak tudi proti državni oblasti!! Ali ne vedo gospodje, kako ime zaslužijo oni, ki izrekajo taka obrekovanja brez dokazov?! Interpelacija pravi celó, da je neki duhovnik, ko so odvajali »zločince«, vskliknil, snemši svoj klobuk: »Pojte, ali pomislite, da je tudi odrešenik tega sveta, Jezus Kristus, moral pretrpeti mnogo!!«

No, mi ne vemo, da-li se je res storil ta vsklik; pa če se je tudi storil, kaj potem! O da, čujte: zgodovina trpljenja in **vstajenja** Odrešenikovega je naša tolažba, ki nas drži po koncu vzlie vašim nasilstvom, o italijanski hegemoni! Vera naša, vera Odrešenikova nam je moralna opora, ta vera nam utrja vero, da ustanemo tudi mi iz sedanjih razmer, kakor je ustal On, če tudi še le potem, ko je spraznil kelih trpljenja do dna!! Duhovnik, ki tolaži ljudstvo sklicevaje se na žrtev Odrešenikovo — je duhovnik po božji volji in mi snemamo klobuk pred njim vzlie vsem goriškim interpelacijam!!!

Ta vera je naš evangelij, ta vera je naš paladij, vera v ustajenje; vera, da tema se mora enkrat umakniti pred lučjo, da pravica mora razbiti spone krivice in suženjstva — vera, da tudi nam mora priti ustajenja dan!!

Politični pregled.

V TRSTU, dne 13. oktobra 1898.

Ali smo res premenili svoje stališče?

Navedši doslovno našo izjavo k članku »Slovenci in sedanja kriza« v večernem izdanju od 10. oktobra, meni »Narod«, da je »Edinost« spremenila svoje dosedanje stališče.

Proti temu neopravičenemu izreku nočemo polemizovati na široko, ampak hočemo le nekoliko citirati v dokaz, da smo bili mi vedno na istem stališču, na katerem smo tudi danes.

V članku »V resnih časih« dne 20. septembra smo pisali:

»In ko vidimo, da nam ni pričakovati pomoči ni od zistema, ni od parlamenta, pa sklenimo račune, ki nam pravijo, da je le v medsebojni ljubezni in vstrpljivosti, v vzajemnem vspodbujanju, v boljšanju svojih duševnih kvalitet, v poštenem vzgajanju v hiši domači, v pouku, vztrajnem delu za povzdigo materialnega blagostanja, v utrjanju značajev, v povspesevanju politiške zrelosti — na kratko rečeno: da le v nas samih moramo iskati sredstev za ohranjenje, in pa v veri v moč pravice, dokler ne pridejo drugi časi in z drugimi časi tudi drugačni ljudje!

To pa ponavljamo še enkrat: naši primorski poslanci na Dunaju morajo izvajati posledice iz dejstev, ki so govorila sosebno v zadnjih dneh in ki bodo govorila dovolj glasno tudi v prihodnje dni!

Mi ne kličemo na boj iz objestnosti. Na stališče, na katero smo se postavili, nismo šli radi, ampak smo bili potisnjeni tja. Drugi so vstvarili premise in nam ne preostaja drugega, nego da izvajamo zaključke, vsikdar zvesti geslu: Bog in narod!«

Da-li smo prav slutili ali ne, o tem lahko sodijo vsi oni, ki z lastnimi očmi gledajo, kaj se godi v nas sedaj, ob pogajanjih ali prav za prav, vzlie vsem pogajanjem med vlado in Jugoslovani in vzlie vsej dobri volji vlade, da vsprejme — naše glasove za nagodbo! In ker vemo, da bi bili blazni, ako bi se nadejali najmanjega ublaženja, in ker vemo zajedno, da ti dogodki padajo kakor moreča slana na duše našega ljudstva, smo se morali postaviti na stališče, da jedina naša rešitev je le še v klicu: ven iz razmer, ob katerih so možne take stvari! Ako nam hoče sedanja večina prinesiti to jedino rešitev, dobro,

tem ljubše nam bode; ako ne, potem nam ne more zameriti nikdo, ako pograbimo po drugem, bodisi tudi obupnem sredstvu!

Na tako stališče smo se postavili glede na pogajanja naših poslancev z vlado in večino.

V članku »Ali res v neprimernem času?« od 30. septembra smo izjavili, da se hočemo pokoriti sklepu »Zveze« (da ostane namreč v večini) a smo pripomnili zajedno na adresu gg. poslancev: »marveč jih opozarjamo že danes, da jih v imenu trpečega naroda pokličemo na odgovornost, čim bi se pokazalo — katero misel pa odbijamo za sedaj od sebe z odločnostjo —, da so storili sklep brez garancij za to, da se neha enkrat dosedanji zistem po obmejnih pokrajinah.«

In na drugem mestu:

»Ako nam zadnja kriza v večini, izzvana poakeji katoliško-narodne stranke, donese zboljšanja, potem je dokazano, da je bila ta akeija potrebna. Ako ne donese zboljšanja, potem pa bomo morali le obžalovati, da se ni završila prvotno namerovanim zaključkom.«

Dne 5. oktobra smo pisali v članku »Pozor!«:

»Zato treba našim poslancem skrajne pozornosti, predno se odločijo! Zagotoviti se morajo, da bode vladala popolna reciprociteta med vlado in večino: zagotoviti si morajo, da bode večina tudi prejemala v isti meri kakor bode dajala! Le tako si utrdi stališče in ugled!«

In v zaključku istega članka:

»Pozor! Pozor! Vlada more najti večine le na desni! Na desni pa ste važen činitelj tudi vi, in zatorej potrebuje vlada tudi vas! Mi vam nočemo danes diktirati ničesar, ker smo uverjeni, da ste se povspeli na višino rodoljubne dolžnosti in svoje lastne velike odgovornosti. Če vam je kedaj trebalo bistrega vida in zdrave razsodnosti, treba vam je je sedaj, da ne poreče svet danes ali jutri, da so veliki trenotki zalotili majhen rod!«

Iz vseh teh izjav je razvidno, da smo mi zahtevali dosledno, da naj naši poslanci energično in če treba tudi z vso obzirnostjo porabijo te trenotke, da dobe garancij; in ako jih ne dobe, naj istotako brezobzirno zapuste večino in vlado, ker slednjič moramo misliti tudi nase! Toisto smo pisali tudi v članku, katerega navaja »Narod« v dokaz, da smo premenili svoje stališče. Rekli smo na pr.:

»Nikakor pa nismo bili proti temu, marveč želeli smo, da se stori še jeden in zadnji poskus z sedanjo večino in z sedanjo vlado, seveda le s pogojem, da nam večina in vlada dasti popolnih garancij za boljše poštevanje naših potreb od sedaj naprej. Kajti boj in vsa taktika ne moreta biti svrha za-se, ampak sta le sredstvi za doseg cilja.«

In na drugem mestu:

»Seveda vedno le v predpostavki, da dobimo garancijo za zboljšanje vsaj naših narodnih in politiških razmer.«

V zaključku pa:

»Ako bi pa videli in se uverili, da ne dosežemo ničesar na jedno in ničesar na drugo stran, potem seveda bi morali izdati geslo: »skozi! in naj pride, kar hoče!«

In pri tem ostajemo. Garancije ali pa -- skozi!!

Po vseh teh izjavah pa sodi čitatelj, v koliko je opravičena trditev »Narodova«, da je »Edinost« priznala, »da je v sedanjih razmerah jedino pametna **optimistiška politika**«. Kdor more prihajati do takih sklepov iz naših izjav, ta je pač umetnik v razlaganju. Mi in optimisti! Da so gospodje v uredništvu »Narodovom« videli, kaj se je dogajalo tu te dni, da so videli, kako so privajali Nabrežince in Devince, da bi pogledali v tržaške ječe, da so bili te dni v sodnih dvoranah in da so čitali poročila o obsodbah, ki so se izrekale na desno in na levo, potem bi vedeli, kaj in kako nam vre po duši in bi se zdelo tudi njim, ako bi se mi delali optimiste, kakor da so pogrebeli hkratu začeli plesati okolo krste.

Iz kratka: mi nismo hoteli vezati rok poslancem, ker ne bi hoteli jemati naše grozne odgovornosti in ker bi nam bilo stokrat ljubše, ako dosežejo, česar trebamo. Mi ne zahtevamo opozicije zaradi opozicije, ampak kakor sredstvo ali poskus, da-li ne bi dobili tem potom, česar nikakor nismo mogli dobiti večnim službovanjem in klanjanjem.

Tako nam je bilo stališče popred, tako je sedaj in nam ostane dotlej, dokler nas ne pouče dogodki, da ni bilo pravo.

K položaju. Avstrijski člani avstrijske kvotne deputacije so torej že ostavili Budimpešto, zapustivši tam svoj predlog, da se obojestranski pristevki za ukupne stvari uredi tako, da bodemo Avstriji plačevali odslej 61½ (mesto 70), Ogrri pa 38½ (mesto 30). Oggerska deputacija je bila toli ljubezniva, da je obljubila, da hoče razmišljati o tem avstrijskem predlogu. Na to pa se že moramo pripraviti, da oggerska ljubeznivost ne bode segala dalje; premišljevali bodo morda že, ali le o tem, kako naj — odklonijo avstrijski predlog! V denarnih stvareh znajo Ogrri tiščati svoje žepe in odpirati le tedaj, ko treba prejemati. Zato je najpametneje za nas Avstrijce, da se ne udajemo nikakoli nadi.

Glavni namen bivanju grofa Thuna in dra. Kaizla v Budimpešti je bil menda ta, da izposlujeta tam nekoliko odduška. Avstrijski parlament ne bode mogel — tudi ob najbolji volji — o pravem času rešiti nagodbenih predlog, zato zahteva avstrijska vlada, da se jej dovoli nagodbeni provizorij. Sodijo, da bode ustrezno tej želji.

Sedaj se utegnejo nadaljevati pogajanja vlade z večino. Zopetnemu pričetku preludira »Reichswehr« s tem, da nekako oporeka vesti o pogajanjih vlade z Italijani. Prav za prav ne oporeka vesti o pogajanjih samih, ampak meni bolj, da stvar ne pojde že z ozirom na Jugoslovane. Zajejno roti »Reichswehr« desnico, naj se pokaže sedaj in naj prestane prvo težko preskušnjo, da si zasluži naslov državne stranke. To je: glasuje naj za nagodbo! Ako stori tako, potem da jej pridejo tudi pravice državne stranke. Lepo! Toda oprostite, ali je res še treba take preskušnje? Mar se niso skupine na desnici pokazale državno stranko že tedaj, ko še niso bile v večini?! Mar niso one rešile okupacijske predloge proti nemškimi skupinam?! Mar niso potem do danes v skrajni požrtvovalnosti dajale vse državi, a njeni zastopanci v pokrajinah so ostajali vzlic temu helotje!! Vide Primorsko! Sedaj pa že moramo opozarjati skupine na desni, da ni zadosti, da so le državna, ampak da jih vežejo tudi dolžnosti narodnih strank! Mi državi, a država nam! Le v takem razmerju bodemo vedeli, zakaj smo državna stranka!

Hrvatska stranka prava je imela včeraj na Sušaku svoj sestanek. Na shod je došlo tudi zastopnikov slovenske katoliško-narodne stranke. »Slovenec« objavlja nastopno brzojavko: »Shod stranke prava se je vršil slovesno in veličastno, navzočih je bilo čez 200 udeležnikov. Vsi pravaški voditelji so bili navzoči in tudi več Slovencev. Predsednikom je bil izvoljen baron Rukavina, podpredsednikoma poslanec Spiničič in kanonik Kalan. Predsednik je iskreno pozdravil Slovence, poslanec Ružič je pa na to obširno poročal o političnem delovanju stranke prava. Kanonik Kalan je pozdravil shod ter povdarjal potrebo jedinstvi mej Hrvatim in Slovenci. Državni poslanec dr. Krek je govoril o skupnem političnem delovanju Slovencev in Hrvatov. Na banketu je dr. Breje v ime Slovencev napil slogi mej Hrvatim in Slovenci«.

Domače vesti.

Javen shod. Neumorni deželni poslanec in deželni odbornik goriški, gospod dr. Henrik Tuma, sklicuje za dan **16. t. m.** ob 2. uri popoldne javen shod v Mislečah — in sicer v prostorih, katere odkaže tamošnji gospodarski svet — nastopnim dnevnim redom:

1) o našem gospodarskem in političnem položaju;

2) o organizaciji po društvih in združenjih.

O važnosti takih shodov ne treba govoriti; omejiti se moremo torej na izraz prepričanja, da naši možje prihite v velikem številu na shod v Mislečah.

Po uravnavi plač državnim uradnikom. Iz uradniških krogov smo prejeli in prijavljamo: Znano je, da je v vseh dikasterijah državne uprave čakalo na uravnavo plač ogromno število takih uradnikov, ki službujejo že nad štirideset let.

Da-si je mlajši naraščaj po tem vztrajanju starih gospodov materijalno veliko trpel, vendar ni zini žal besede, ker je upošteval in cenil vzroke, radi katerih so čakali stari gospodje; pričakoval pa je z vso gotovostjo, da ti gospodje odidejo brzo po povišanju plač.

Motiš se, dragi čitatelj: še le sedaj jim je prava volja vstrajati v službi, na škodo onih, kateri že leta in leta željno čakajo na povišanje.

V tem oziru ima posebno primorska finančna oblast jako širno polje, da pomore čakajočim, kajti ravno v obsežji te direkcije je viših služb še vedno zasedenih po zastarelih gospodih, nezmožnih za točno vršenje v zadnji čas toli pomnoženih stanovskih dolžnosti.

Upamo, da se gospod dvorni svétnik in finančni ravnatelj, pl. Zimmermann, pokaže pravičnega in nepristranskega predstojnika ter da kmalo ustreže željam svojih uradnikov, ter pošlje one, le na videz železne sile tja, kamor bi bili morali že pred leti — namreč v zasluženi pokoj.

O stvari v obče pa še spregovorimo natanjšeje.

Iz učiteljskih krogov na Tolminskem nam pišejo: Tovariš iz Istre je v zaključku članka »Iz učiteljskih krogov Istre« v cenj. »Edinosti« od 8. oktobra t. l. štev. 196. pravo zadel sè svojimi predlogi.

Oni predlogi za Istro so veljavni istotako tudi za Goriško. Tudi mi smo izgubili vse upanje. Edina rešitev iz našega stradanja in obupnega gmotnega stanja naj bode Nj. Veličanstvo, naš presvitli cesar, sosebno letos ob jubilejnem letu! Mi zahtevamo od odborov učiteljskih društev, oziroma enkete, da se začne kaj kaj za deputacijo pred Nj. Veličanstvo, katera deputacija naj na Najvišem metu ustmeno in v posebni adresi pismeno razobloži naše stradajoče gmotno stanje. Stroške za deputacijo naj pokrije ukupno učiteljstvo obeh narodnosti v deželi. Društveni blagajnik naj v ta namen zahteva od društvnikov in nedruštvenikov recimo po 1 gld.

Vsaki šolski okraj ima svoje društvo. Tako Sežanski, Gradiščanski, Tolminski in Goriški okraj. Razume se, da naj središče začne in izvede akcije! Mi apelujemo torej na odbor učiteljskega društva goriškega, da se kaj loti dela! Pomagajmo si sami in pomore nam Bog!

Dixi II.

Opomba uredništva. Gospodu iz Istre smo bili že povedali svojo misel o njegovem napadu na naše poslance in zdi se nam potrebno, da opozorimo zopet na dotično našo pripombo. Proti predlogu samemu, da se tudi primorski učitelji obrnejo do Njegovega Veličanstva, seveda ne sme biti prigovora. Kakor je odprta pot vsem, ki so potrebni usmiljenja, pomoči in dobrote vladarjeve, tjakaj tudi učiteljem ne sme biti zaprta, najmanje pa goriškimi in istrskimi učiteljem, katerih materijalno položnje je prav res daleč za onim, kar imenujejo ljudje skromno.

Firma Kdopopred & C. Ali jo poznate to firmo? Kako ne! Znana mora biti po vsem slovenskem ozemlju, kamor-koli prihaja kak slovenski časopis. Da bi le vse slovenske firme tako pridno inserirale po časopisih, kakor se oglašja firma »Kdopopred & C.«! Ta firma ima več členov, ki se prav pridno — prepirajo med seboj. Bavi se tudi stvarmi slovenskih posojilnic na Primorskem. Nedavno temu se je pobahala n. pr. v par časopisih — tako treba, da ima reklama več vspela — da je bolj nagla v branjenju pravice slovenskega posojilništva na Primorskem, nego pa — »Edinosti«. Mi smo se začudili, zakaj ta pozornost? Saj se ne spominjamo, da bi se bili kedaj dali zapisati v register kakor člen prepirajoče se firme »Kdopopred & C.« Škoda res — zdaj nam je žal. Ako bi bili člani firme »Kdopopred & C.«, pobahali bi se lahko tudi mi, da je v našem listu — menda ne zagrešimo nikake indiskrecije, ako povemo to — že pred kakimi dvema leti vrli in neustrašeni boritelj Slavoj Jenko zapričel boj proti postopanju oblasti na Primorskem z našimi denarnimi zavodi!

Tako bi se mi lahko pobahali sedaj ali molčati moramo, ker nismo člani — firme Kdopopred & C.!

Kratek odgovor. V svojem odgovoru »Slov. Narodu« nismo naveli one lepe prilike o krompirju in fazanu v ta namen, da bi opravičili svoje opazke

o smešnem vedenju nas Slovencev v sedanjih časih — to bi bilo res nelojalno, ker moramo priznati, da smo o rečeni priliki doznali pozneje, nego smo pisali svoje opazke — ampak le kakor pozneje došli dokaz, da »Narodu« ni vse jedno, kdo bi bil slovenski minister. In da mu res ni vse jedno, potrjuje tudi v svoji 234. številki od 12. t. m. Faktum stoji torej, da so grešili na obeh straneh, kar jedino smo hoteli konstatovati svojimi opazkami o Narodovcih in Slovenčevcih. Ako pa nismo dovolj fino nijansirali v besedilu naše notice, potem pa prosimo, da bi bili opravičeni po svoji — klepetavosti. Pri tem pa ostajamo, da je to frivolna igra z življenskimi koristimi in tudi z bodočnostjo naroda, ako se v trenutku, ko je zasijal le neznamen, komaj viden žarek nade, da bi mogli kaj doseči za zatirani — narod svoj, ako se v takih trenutkih pričenjamo prepirati o tem — kdo bode minister?!

Ali ne vzbujamo s tem domnevanja, da nam ni toliko za narod, nego za to, da se prerijemo sami do — loncev?! Taka je naša sodba in jo ponavljamo danes odkrito. Ako bi kdo hotel vzbujati domnevanje, da smo mi za Povšeta in proti Ferjančiču, ali ne vemo za koga, ali proti komu, potem bi mu morali reči v obraz, da — ne govori resnice. Tega nismo konstatovali zato, ker se morda koga bojimo, ampak le zato, ker nočemo, da bi se nam podtikali nameni, kakoršnih ne moremo imeti v takih resnih trenutkih, ako hočemo veljati za prijatelje naroda.

Zaključimo in povejmo svoje menenje na desno in na levo:

Take osebne stvari naj se rešujejo za kulisami! Naši poslanci naj odločajo. Če se jim zdi, da ta ali oni ne odgovarja po svoji kvaliteti za taka mesta, spojena s toliko odgovornostjo, naj se dogovore med seboj. Nikar pa ne jemljimo sami ugleda njih osebam, že z ozirom na dejstvo, da so — zastopniki naroda!

Komičen prizor v resnih časih. Ne vemo kdo je brzojavil v Sežano, da se v Nabrežini gode zopet strašno reči. Bilo je nekako ob 1. uri pop., ko je pribežal v Nabrežino, ves vzburjen, gospod komisar Gorizzutti iz Sežane. Prišel je naravnost pred županovo hišo, kjer sta bila tudi občinski redar in tajnik bolniške blagajne.

»Kaj se je zgodilo?« je vskliknil komisar.
Stražar: »Nič«.
Komisar: »Vi nikoli ne veste nič! Kje je župan?«
»Tu!«
»Kaj se je zgodilo?«
»Nič!«
Nihče ni vedel, da bi se bilo v Nabrežini kaj zgodilo.

Prodajo se

tri posestva v vinorodnem kraju Istre, sestojeca vsaka od hiše z hlevi, vrtov, vinogradov, njiv, zemljišč z oljkami, senožeti, pašnikov in šum, obsezajoča po priliki: jedno 15 hektarjev, in 7 ar., ali 26 oralov, drugo 7 hektarjev in 70 ar., ali 13 oralov, a tretje 18 hektarjev in 90 ar., ali 37 oralov.

Pobližje pri odvetniku

dru. M. Trinajstiču v Buzetu.

ZALOGA POHIŠTVA

tvrdke

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Via Riborgo 21 in Piazza Rosario 2

(šolsko poslopje).

Zaloga pohištva in tapetarij vseh slogov lastnega izdelka. Bogato skladišče ogledal, vsakovrstnih slik, zimnic in pogrinjal. Na zahtevanje ilustrovani cenik zastoj in franco. Naročeno blago se stavlja na parnik, ali na železniško postajo, ne da bi za to računil stroške.

Čez nekoliko časa se je oglašil tajnik bolniške blagajne:

»Jaz vam povem, kaj se je zgodilo. Dva člena blagajne sta zmerjala zdravnika, češ, vi ste naš sluga!«

Komisar je vprašal trikrat zaporedoma: »Koliko jih je bilo?« in vsikdar mu je bil odgovor: »Dva!«

Komisar zopet: »Ali ni bilo družega ljudstva?«

Odgovor: »O da, mnogo.«

»Kaj so delali?«

Odgovor: »Čakali so na zdravnika?«
Tableau!

Potem je šel komisar k zdravniku, da izve tudi od poslednjega, kaj da je bilo. In zdravnik je povedal po pravici: »Dva sta me nekaj zmerjala.«

Zopet — tableau! Kako velike oči ima — strah!

Življenje Hrvatov v internatu Kapošvar.

Pod tem zaglavjem piše vrla »Hrvatska Sloga«: Kako naklonjeni so Ogrji Hrvatom in za čem težijo ti ljudje, kaže njihovo postopanje z hrvatskimi gojenci v internatu v Kapošvaru. Ubogi Hrvatje, ki so prišli v roke tem ljudem! Hrano dobivajo slabo. Kar je boljega, dobivajo in povživajo Madjari, a Hrvatom mečejo ostanke. Hrvatska deca ne sme niti občevati hrvatski med sabo, niti pisati roditeljem«

Tako delajo Madjaroni z hrvatsko deco. Nič boljji niso naši Italijanaši v poitalijančenih šolah z slovensko deco, katero hočejo odtujiti svojemu materinemu jeziku, svojim starišem in rodu, ter jih tako polagoma degenerirati duševno in telesno!

Akademično društvo »Slovenija« na Dunaju priredi v soboto dne 15. oktobra 1898. svoj prvi občni zbor s sledečim vspeedom: Čitanje zapisnika; čitanje zapisnika bratskega društva »Triglay-a«; poročilo odborovo; imenovanje častnega člana; slučajnosti (brucevski večer).

Ljudski sovražnik. Slabi nasledki, katere provzročajo redno uživanje bobove kave v mnogih družinah, posebno na živce in delavnost srčnih mišic, so od odličnih zdravnikov in učiteljev zdravilstva tako natančno in prepričevalno dokazani, da dandanes vsak človek to sam sprevidi in presodi. Ker ti slabi nasledki ravno zadnja leta kažejo, da uživanje bobove kave privaja do motenja živcev, mrtvoudnosti (kapi), se ji po pravici lahko reče, da je ljudski sovražnik, posebno, ako pomislimo, da mnogo milijonov denarja gre za njo v inozemstvo. Če torej katera gospodinja misli, ker je zdaj bobova kava nekaj ceneja, da jo mora kupiti, da pripravi bolji zajutrek, se dvojno moti. Bobova kava je pač zelo dvomljiv užitek, ki se je iz navade urinil k nam. Ako bi dali bobovo kavo piti prvokrat komu drugemu, bi mu gotovo ne ugajala dolgo časa, kar pri malih otrocih prav dobro opazujemo. Najhujša je pa nevarnost za zdravje. Ali ni torej skrajni čas, da se to obrne na bolje, kar se zdaj lahko zgodi ceno in primerno? Stotisoč družin je to že v blagor svojih izdatkov tudi storilo z upeljavo Kathreiner-Kneippove sladne kave, ki odstranja kakor najboljša primes k bobovi kavi, njene slabe lastnosti, kakor tudi z zdravstvenega stališča, da se uporabi kar čisto sama. Kar se je zgodilo torej v mnogih družinah z najboljšim uspehom, zakaj bi se torej to korist vsake družine ne upeljalo povsod? Žalibog, da pri tej robu izkorišča spekulacija svoj dobiček z upeljavo malovredne ponarejave. Mi smo že mnogokrat svarili kupovalce in vsled tega naj dobro pazi vsaka hišna gospodinja, da kupi izvirne zavoje, ki nosijo ime Kathreiner in podobo župnika Kneipp-a, kakor varstveno znamko. Le na ta način je možno kupovalcu, da dobi pravo Kathreiner-Kneippovo sladno kavo, ki ima okus in dišavo prave bobove kave in tako izpolni vse nade, katere se more postaviti na zdravo in okusno sladno kavo.

Koledar.

Danes v četrtek 13. oktobra: Edvard, Koloman, muč.
Jutri v petek 14. oktobra: Kalist, kralj, Domicijan, škof.
Solnčni: Izhod ob 6. uri 24 min. Lunin: Izhod ob 2. uri 39 min.
Zahod „ 5. „ 8. „ Zahod „ 3. „ 38 „
Ta je 42. teden. Danes je 285. dan tega leta, imamo torej še 80 dni.

Brzovjavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Dunaj 13. (Zbornica poslancev.) Vlada je predložila načrt zakona tičeči se pristojbin o prepisih premoženj. Poslanei Funke in tovariši so interpelovali o naredbi do predsednikov viših deželnih sodišč, katera naredba se je razglasila te dni

po časopisih. Predno so prešli na dnevni red je vprašal poslance Schönerer predsednika, da-li ne misli isti vsposbuditi ministerskega predsednika, da poslednji čim prej odpravi nezakonite jezikovne naredbe? Predsednik je izjavil, da te besede priobči ministerskemu predsedniku. Temu odgovoru je sledila živahna veselost.

Na dnevnem redu je bila volitev proračunskega odseka, sestojčega iz 48 členov, in pa nadaljevanje prvega čitanja zakona o uravnavi plač državnim slugom. Generalni govornik za, poslance Schrammel, je grajal nekatera določila zakona, in se je zavaroval proti temu, da bi finančni minister ta zakon predložil v odobrenje še le potem, ko se dovoli davek na sladkor. Generalni govornik »contra« je bil nemški poslanec Pergelt.

Dunaj 13. Govori se, da je ogerska vlada privolila v podaljšanje roka za rešitev nagodbenih predlog v avstrijskem parlamentu. Tu se govori tudi, da je v kratkem pričakovati sprememb v parlamentarnem položaju Avstrije.

Dunaj 13. Načelstvo italijanskega kluba taji, da bi se vršila kaka pogajanja med vlado in Italijani ter povdarja, da med člani kluba vlada popolno soglasje. V današnji seji proračunskega odseka je izjavil poslanec D'Angeli, da bodo Italijani sicer glasovali za to, da se proračunski provizorij izroči proračunskemu odseku, da pa to nikakor ne prejudicira bodočemu postopanju kluba.

Budimpešta 13. Službeni krogi oporekajo govoric, da bi bila kaka zveza med prihodom barona Dipaulija v Budimpešto in nenadejanim od-potovanjem grofa Thuna.

Kaneja 13. V mestu in izven mesta se od-rejajo nove varnostne naredbe.

Benetke 13. Kralj Humbert in kraljica Margarita sta dospela sem ob 8. uri zjutraj. Vsprejela sta ju ministerski predsednik Pelloux in mi-nister za vnanje stvari Canevaro. Prebivalstvo ju je pozdravljalo najtopleje.

Pariz 13. Listi menijo, da je štrajk zaklju-čen. Več listov izraža nado, da jutri ne bode no-benega delaveca več manjkalo na delu.

Ponteba 13. Nemška cesarska dvojica se je vozila preko meje o 8. uri 35 min, ter je nada-ljevala potovanje v Benetke.

Carigrad 13. Zadaje dni so zaprli tu mnogo sumljivih oseb; veči del njih so bili Italijani.

„SLOVENKA“

Glasilo
slovenskega ženstva.

Izhaja v Trstu
kakor priloga „Edinosti“ vsako drugo soboto.

Naročnina znaša: Za naročnike „Edinosti“ za vse leto 3 gld., za naročnike „Edinosti“ pa 2 gld. — Rokopisi naj se pošiljajo uredništvu „Slovenke“, naročnina pa upravnistvu „Edinosti“, ulica Molin piccolo.

Dolžnost in ponos vsake rodoljubne Slovenke bodi, da je naročena na ta edini leposlovni list našega ženstva ter da ga priporoča o vsaki priliki svojim prijateljicam in znankam. — Slovenke! Delajte na to, da se ta vaš list vspe do zaželjene višine, da se razširi tako, da nijedna hiša ne bode pogrešala tega lista. Vsak vspeh „Slovenke“ bode jasen dokaz zaljubljenosti in napredovanja slovenskega ženstva.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

priporoča svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: nerednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih bolezni. **Ordinuje ulica Carintia 8, od 9.—11. in od 2.—4.**

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaella Italia
TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimne in peresne, ogledal in železnih blagaju, po cenah, da se ni bati konkurence.

Stanovanje

(1 ali 2 sobi ter kuhinjo)
išče mala poštena slovenska obitelj. Naslov pove uredništvo »Edinosti«.

Pomladansko zdravljenje.

ZDRAVLJENJE KRVI

Čaj „Tisočerni evet“ (Milleflori).

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. — Jeden omot za ozdravljenje stane 50 nvč. ter se dobiva v odlikovani lekarni PRAXMARER „Al due Mori“ v TRSTU, veliki trg.

Tudi za 55 nvč. v markah dopošlje se franko.

Na zahtevanje cenik in prospekt.
Prva tržaška tovarna

aparato za napravljavanje plina acetilena

tvrdke ROCCO & C. v ulici Sanità št. 9.

Aparat na acetilen od Josipa Rocca, patentiran v Avstro-Ogerski je absolutno najbolj praktičen in gotov, lahko rabjen i ne eksplozira, vsprejet od različnih zavarovalnih društev. Vsprejemajo se vsakovrstne kompletne naprave za hiše, restavracije, gledališča in mesta pod najugodnejšimi pogoji.

Velika zaloga najboljšega apnenega kisloca, katerega kilogram daje 300 litr. plina.

Velik izbor svetilnic in pripadkov za razsvetljavo.

SPECIJALITETA CESTNIH SVETILNIC,
na 1 ali 2 plamena brez dovoda plina
(priprave za dvorce [vile] kijoske in mala mesteca).

Vsprejemajo se dela za instalacije in popravljanje dovodov.

Zaloga v ulici Sanità št. 9.Delavnica v ulici S. Giorgi št. 1.

Svetovna kolesa

amerikanski originali

TRIBUNE IN ARENA

odlikovana v vseh državah na kontinentu radi eleganc, točnosti in vstrajanja, prodaja se izključno le pri glavnem zastopniku

ANTONU SKERL V TRSTU,

Via S. Lazzaro št. 6, nasproti palače Salem.

NB. Navadna kolesa prodajajo se proti 2-letni garanciji, ročaj in pritikle po želji kupca.

Mehanična delavnica

za vsakovrstno popravo koles in šivalnih strojev.

CENE ZMERNE.CENE ZMERNE.